

Hushållnings
sällskapet

Cyber en del av hotet mot jordbruket

Paul Robertson
VD Hushållningssällskapet KKB

Cybersäkerhet far away

Många utanför branschen har inte hängtt med i den teknologiska utvecklingen som skett inom livsmedelsproduktionen, och då framför allt inom jordbruket som idag till många delar är högteknologiskt. Samtidigt har inte cybersäkerheten varit i fokus inom näringen, där är det effektivitet och användarvänlighet som krävs för att kunna producera livsmedel till marknadens villkor här och nu. Men de i grunden robusta processerna inom jordbruket gör att många verksamheter inom livsmedelsproduktionen ändå skulle kunna överleva för egen del utan huvuddelen av teknologin. Det skulle dock medföra betydligt lägre effektivitet och avkastningen skulle sannolikt sjunka drastiskt och vissa verksamheter skulle trots allt få väldigt svårt att fungera och slutligen skulle det medföra en betydligt lägre inhemsk försörjning av livsmedel, vissa delar faller bort helt.

Hushållnings
sällskapet

Aktörsdrivet hot

Marcus Nohlberg som är docent i cybersäkerhet på Högskolan i Skövde hävdar att jordbruket är en bransch som ligger jämförelsevis långt efter när det gäller cybersäkerhet. Det menar jag är en helt korrekt lägesbild, och cybersäkerheten är ett område som vi återkommande lyfter fram som grundläggande för en högre säkerhet i livsmedelsproduktionen. Cyberattacker är ett av de främsta aktörsdrivna hoten som vi ser mot den inhemska försörjningsförmågan.

Beaktar vi inte säkerheten för IT riskerar vi att tappa effekt i även andra säkerhetsåtgärder. Det är inte heller enbart ute i det operativa jordbruket som cyberhotet kan påverka förmåga, även produkt- och tjänsteleverantörer behöver i vissa fall ta rejäla steg framåt i sina verksamheter för en ökad säkerhet i hela kedjan. Brister där kan leda till uteblivna funktioner och i vissa fall till en överförd hotbild.

Hushållnings
sällskapet

Ej aktörsdrivna hot

- Extremväder
- Pandemier

Aktörsdrivna hot

Hybrida hot i stort

- Geopolitik
- Cyberattacker
- Sabotage
- Organiserad brottslighet
- Terrorism
- Subversion
- Krigshandlingar

DHB

Sårbarhet

RSA

- Öppenhet
- Låg lönsamhet
- Låga lager av insatsvaror
- Brist på inhemsk arbetskraft
- Svagt skydd mot Cyberhot
- Externberoende
  - Elkraft
  - Drivmedel
  - Reservdelar
  - Insatsvaror

Risk

- Likviditetsbrist
- Ingen eller låg avkastning
- Minskad produktivitet
- Avbrott IT och kommunikation
- Total nedstängning på grund av brist genom externberoende

Uppkopplad mot riskerna

Uppkopplad support och olika funktioner som jobbar on-line med överföringar av data och uppdateringar medför risker och det kan förefalla självklart för många att den som erbjuder tjänsterna också förebygger riskerna och vidtar åtgärder för att säkerställa funktionen, men det är inte säkert att alla parter i en sådan leveranskedja uppfattar helheten av hot. Det finns ett stort behov av att göra försörjningsanalyser för att se bristerna i varje enskild verksamhet.

Ventilationer, mjölkrobotar, utfodringsystem, elproduktion, värmeanläggningar och maskiner on-line kan utsättas för angrepp som gör att man helt tappar funktionen eller att det uppstår störningar. Men branschen är också ålagda regelverk som kräver daglig rapportering med överföringar mellan olika system, där finns det även en risk att information i systemen helt går förlorad eller sprids. Blir man utsatt för en ransomware attack kostar det automatiskt mycket pengar att återfå rådigheten över informationen eller funktionen, det blir som regel månader av ovisshet och oavsett om man betalar angriparen eller om man bygger nytt så återstår behovet av löpande åtgärder för att upprätthålla en relevant cybersäkerhet.

Hushållnings
sällskapet

Kostnadsökningar i förebyggande ger robustare försörjning

Många verksamhetsutövare kommer att få kraftigt ökade kostnader för att skydda sig mot ett mer påtagligt cyberhot, inte minst livsmedelsproduktionen. Sannolikt uppgår ökningarna inom jordbruket till fler gånger högre kostnader än vad som idag finns i budgeten på de flesta jordbruk. Utvecklingen för skydd mot cyberhot kombineras med i övrigt ökade kostnader inom jordbruket. Den viktigaste åtgärden för en robust inhemsk livsmedelsproduktion är att uppnå konkurrenskraftiga företag som kan producera med en hållbar lönsamhet som klarar både fred, kris och krig.

